

شرکت برق منطقه‌ای فارس

بازار برق فارس

ایستگاه ۴۰۰ کیلو ولت لارستان، استان فارس

مقدمه

- **بازار برق ایران:** در این قسمت هیأت تنظیم بازار برق و اهم وظایف آن به حضور خوانندگان گرامی معرفی شده است.
- **بازار برق فارس:** پروژه‌ی رفع مغایرت قرائت داده‌های مشترکین صنعتی جهت اطلاع خوانندگان گرامی معرفی شده است.

همزمان با شیوع پرشتاب ویروس کرونا که سلامتی بشر را در سراسر جهان به خطر انداخته است، رسالت صنعت برق به عنوان زیرساخت شریان اقتصادی، اطمینان از پایداری شبکه از طریق تأمین پایدار سوخت، حفظ آمادگی نیروگاه‌ها و مولدهای پراکنده و مدیریت تقاضای برق می‌باشد. در این راستا دفتر هیأت تنظیم بازار برق در دوره پسا کرونا در تخصیص بسته مالی ویژه برای شرکت‌های تابعه و امکان تعدیل و تسهیل در اجرای قراردادهایی که در اثر شیوع کرونا دچار تأخیر و وقفه شدند، نقش مهمی را ایفا می‌کند.

در ادامه معرفی فعالیت‌های بازار برق، هفتمین شماره فصلنامه داخلی در بخش‌های زیر تهیه و تقدیم حضورتان شده است.

- **بازار برق:** معرفی و تشریح صورتحساب انتقال، که یکی دیگر از آیتم‌های نرم افزار بازار برق می‌باشد.

از کلیه صاحب نظران و علاقه‌مندان دعوت می‌شود
تا نقطه نظرات خود را به آدرس دفتر بازار برق فارس
۲۲۵۹ سرکار خانم صبر غامیان ارسال فرمایند.

صورت‌حساب انتقال سامانه بازار برق (EMIS)

یکی دیگر از زیرمجموعه‌های اطلاعاتی نرم افزار بازار برق (EMIS) که در شماره های پیشین نیز به آن اشاره شد، صورت‌حساب خدمات انتقال می باشد.

نماید و همچنین برای انجام تعمیرات برنامه‌ای از مرکز مجوز دریافت نماید.

تعیین بهای خدمات انتقال:

بهای خدمات انتقال هر شرکت برابر است با مجموع بهای آمادگی، بهای انرژی و بهای سایر خدمات. مدیر بازار طبق رویه اجرایی مصوب هیأت، موظف به پرداخت آن به صورت ماهانه به شرکت می‌باشد.

ردیف	عنوان	مبلغ
۱	بهره برداری از تجهیزات شبکه	۲۵۶,۲۳۵,۱۴۰,۲۲
۲	جبران هزینه ناشی از مبادلات برون مرزی	۴۰,۲۷۳,۰۶۰,۴۹۱
۳	مبلغ معوقه پرداختی (ریال)	۰
۴	مبلغ معوقه دریافتی (ریال)	۳۹۶,۶۰۸,۲۷۴,۶۷۳
۵	بابت عدم ارسال اطلاعات و عملکرد صحیح تجهیزات	۱۵۲,۱۵۵,۱۲۶
۶	مبلغ معوقه دریافتی (ریال)	۰
۷	گسری شود: جمع (۳)	۱۵۲,۱۵۵,۱۲۶
۸	مبلغ کل: (۱)-(۲)	۳۹۶,۶۰۸,۲۷۴,۶۷۳
۹	تاییدکننده: مدیریت امور عملیات و آرایش بازار برق	
۱۰	مهر: علی‌رضا مزداور	

عوامل تأثیرگذار در ارزشیابی بهای خدمات انتقال عبارتند از:

- ✓ ۱-۱-۱ **ظرفیت** که برای جابجایی انرژی از یک نقطه به نقطه دیگر و یا از یک سطح ولتاژ به سطح ولتاژ دیگر، آماده می‌شود. ظرفیت آماده بکار یک خط و یا ترانسفورماتور انتقال برابر است با حداکثر توانی که با توجه به مشخصات خط انتقال و یا ترانسفورماتور و وضعیت شبکه عملاً توسط آن خط و یا ترانس قابل جابجایی می‌باشد. این ظرفیت با لحاظ نمودن کلیه محدودیت‌های ناشی از پایداری، افت ولتاژ، حد حرارتی و یا وسایل حفاظتی مرتبط با خطوط و ترانسها براساس رویه اجرایی هیأت تعیین می‌شود.
- ✓ ۱-۱-۲ **بهای آمادگی** بابت هر ساعت آمادگی یک خط/ترانس انتقال از مجموع حاصلضرب نرخ آمادگی (خطوط/ترانسها) ریال بر مگاوات بر کیلومتر در ظرفیت آماده به کار خط/ترانس در طول دوره صدور صورت‌حساب محاسبه می‌شود.
- ✓ ۲-۱ **بهای انرژی یک خط انتقال** از حاصلضرب نرخ انرژی خطوط (ریال بر مگاوات ساعت بر کیلومتر) در انرژی جابجا شده توسط خط در طول خط محاسبه می‌شود.
- ✓ ۱-۲ **بهای انرژی یک ترانسفورماتور** از حاصلضرب نرخ انرژی ترانسفورماتورها (ریال بر مگاوات آمپر ساعت) در انرژی ظاهری جابجا شده توسط ترانسفورماتور محاسبه می‌شود.

شبکه انتقال برق مجموعه تأسیساتی است که برای جابجایی انرژی الکتریکی از مبادی خرید برق به مبادی فروش برق به کار گرفته می‌شود. خطوط زمینی و یا هوایی ۶۳ کیلوولت و یا بالاتر و پستهای فشار قوی که ولتاژ اولیه آنها ۶۳ کیلوولت و یا بالاتر می‌باشد و تأسیسات حفاظت، کنترل و دیسپاچینگ عموماً جزو شبکه انتقال به حساب می‌آیند. "شبکه انتقال" از این به بعد در آیین‌نامه تعیین نرخ، شرایط و روش خرید خدمات انتقال در شبکه برق به اختصار "شبکه" نامیده می‌شود.

خدمات انتقال شامل جابجایی و یا فراهم کردن امکان جابجایی انرژی از یک نقطه به نقطه دیگر و یا از یک سطح ولتاژ به سطح ولتاژ دیگر می‌باشد. کلیه اقداماتی که برای ارایه خدمات انتقال ضرورت دارد جزو لاینفک این خدمات محسوب می‌شود.

شرکت (شرکت ارائه‌کننده خدمات انتقال) موظف است که با توسعه، نگهداری، انجام تنظیمات و تعمیرات در شبکه تحت پوشش خود، مطابق استانداردها و دستورالعمل‌های مصوب ابلاغ شده و با بهره‌برداری از شبکه بر اساس دستورالعمل‌های ثابت بهره‌برداری مصوب وزیر نیرو و ابلاغی مرکز (مرکز راهبری و پایش شبکه سراسری دیسپاچینگ ملی) و انجام دیگر اقداماتی که لازمه بهره‌برداری ایمن شبکه می‌باشد، خدمات انتقال مورد نیاز را ارائه نماید. همچنین شرکت باید وضعیت آمادگی شبکه خود را بصورت ادواری، و تغییرات در آن را بلافاصله، به مرکز و مدیر بازار گزارش

برق وزارت نیرو بوجود آمد. در این هیأت که متشکل از هفت نفر است و با حکم وزیر نیرو برای مدت زمان دو سال منصوب می‌شوند، تصمیمات با رأی اکثریت مطلق اعضاء اتخاذ می‌شود. هیأت تنظیم بازار برق ایران از ابتدای تشکیل تا اواخر بهمن ماه ۱۳۹۸ در طول شانزده سال و طی هشت دوره گوناگون، به طور متوسط دو نوبت در هر ماه، مجموعاً ۳۲۴ بار تشکیل جلسه داده که منجر به تصویب حدود ۱۲۰۰ مصوبه و تصویب حدود ۱۱۰ رویه و دستورالعمل شده است.

نتایج کلیه فعالیت‌های هیأت تنظیم بازار را در دامنه مسئولیت‌ها و اختیارات این هیأت، می‌توان در چهار طبقه زیر دسته بندی کرد:

- ✓ آیین‌نامه‌ها
 - ✓ رویه‌ها (یا دستورالعمل‌ها)
 - ✓ تصمیم‌گیری‌های موردی
 - ✓ نمونه قراردادهای
- همچنین می‌توان کلیه مصوبات هیأت را از نظر نهاد پیشنهاد کننده، به سه دسته تقسیم نمود:

- ✓ مصوبات به پیشنهاد دبیرخانه هیأت تنظیم بازار
 - ✓ مصوبات به پیشنهاد شرکت مدیریت شبکه برق ایران
 - ✓ مصوبات با پیشنهاد سایر بازیگران
- برای دوره جاری و نهم هیأت تنظیم، افراد ذیل بر اساس حکم وزیر محترم نیرو به عنوان عضو هیأت تنظیم بازار برق ایران منصوب شده‌اند.

همایون حایری	رئیس هیأت
کیومرث حیدری	نائب رئیس و دبیر هیأت
محمدحسن متولی زاده	عضو هیأت
امیر باقری	عضو هیأت
سید علی حسینی	عضو هیأت
احمد داوودی	عضو هیأت
حسین جاویدی	عضو هیأت

اهم وظایف اعضاء هیأت تنظیم بازار برق ایران براساس حکم وزیر محترم نیرو به شرح ذیل می‌باشد.

- ✓ نظارت مستمر بر حسن اجرای آیین‌نامه "تعیین شرایط و روش خرید و فروش برق در شبکه سراسری برق

✓ ۲- **جبران هزینه ناشی از مبادلات برون مرزی؛** این آیتم به عنوان هزینه ترانزیت برق از مرزهای کشور (واردات تا نقطه مرجع شبکه و صادرات از نقطه مرجع شبکه) به ازای هر کیلو وات ساعت معادل ۳۵٪ متوسط وزنی نرخ صادرات سال قبل تعیین شده و هیأت تنظیم بازار برق مقرر کرده است شرکت مدیریت شبکه برق ایران مبالغ دریافتی بابت هزینه ترانزیت برق از مرزهای کشور را به عنوان خدمات انتقال برون مرزی به مالکین شبکه (شرکت‌های برق منطقه‌ای) متناسب با سهم انتقال هر شرکت پرداخت کند. (صورتجلسه شماره ۲۵۵ هیأت تنظیم بازار برق ایران)

✓ ۳- **بابت عدم ارسال اطلاعات و عملکرد صحیح تجهیزات**
از آنجا که شرکت‌های برق منطقه‌ای موظف به ارسال اطلاعات مورد نیاز بهره‌بردار شبکه می‌باشند، از سوی مرکز کنترل سیستم که زیر نظر معاونت راهبری شبکه برق کشور می‌باشد مقرر گردیده است شرکت‌هایی که (به تشخیص شرکت مدیریت شبکه برق ایران) در نصب، راه‌اندازی یا تعمیر به موقع دستگاه‌های اندازه‌گیری و همچنین ارسال به موقع اطلاعات تعلق می‌ورزند، مشمول ۱۰ درصد کسر درآمد خدمات انتقال شوند. (صورتجلسه شماره ۱۰۶ هیأت تنظیم بازار برق ایران)

بازار برق ایران

هیأت تنظیم بازار برق ایران:

با توجه به ماهیت انحصاری بسیاری از بخش‌های صنعت برق، وجود یک نهاد تنظیم مقررات به منظور راهبری مناسب، مقررات‌زدایی و خصوصی‌سازی در صنعت برق الزامی می‌باشد. هیأت تنظیم بازار برق ایران نقش نهاد رگولاتور (تنظیم‌کننده) در بازار برق ایران را بر عهده دارد.

هیأت تنظیم بازار برق ایران، در پی دستور وزیر وقت نیرو (شماره ۱۰۰/۲۰/۱۷۴۱۵ مورخ ۱۳۸۴/۳/۲۸) به استناد "آیین‌نامه تعیین شرایط و روش خرید و فروش برق در سراسر کشور" (ابلاغیه شماره ۳۳۹۶۷/۱۰/۱۰۰ مورخ ۸۲/۶/۳) در راستای تحقق موضوع بند ب ماده (۲۵) قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی، و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، در مهرماه ۱۳۸۲ تشکیل شد. این هیأت، با توجه به نیاز تجدید ساختار و سیاست‌گذاری در صنعت برق کشور، به منظور هدایت و نظارت بر بازار برق کشور، در امور

همکاران بازار برق پس از بررسی‌ها و شناخت علل مغایرت‌ها و... علل اصلی مغایرت مقادیر کنتورهای بازار و میترهای امور مشترکین را به شرح زیر تقسیم بندی کردند.

با مراجعه به محل نصب کنتورها و بررسی آمار قرائتهای چند ماهه، علل اصلی مغایرت بین مقادیر کنتورهای بازار برق و میترهای امور مشترکین به شرح زیر مشخص گردیدند.

۱. عدم قرائت کنتور بازار برق و میتر مشترک در یک بازه زمانی یکسان

۲. توالی فاز اشتباه، در کنتور بازار برق

۳. جابجایی فازهای جریانی یا ولتاژی، در کنتور بازار برق

۴. تنظیمات اشتباه در کنتور بازار برق

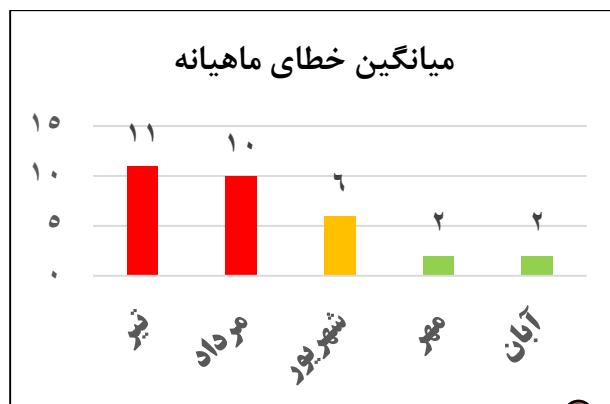
۵. عدم قرار گیری کنتور بازار برق و میتر مشترک در یک مکان

۶. پلاریته اشتباه تون، برای مشترکینی که بیش از یک کنتور دارند.

۷. تعریف اشتباه کنتور بازار برق در سامانه قرائت

۸. خطای کنتور مشترک یا بازار برق

در نهایت با مراجعه حضوری پیمانکار و رفع ایرادات موجود، مطابق جدول زیر متوسط خطای ناشی از مغایرت بین مقادیر کنتور بازار برق و میترهای امور مشترکین، از ۱۱ درصد در تیرماه ۱۳۹۹، به ۲ درصد در مهر و آبان ماه ۱۳۹۹ کاهش پیدا کرد.

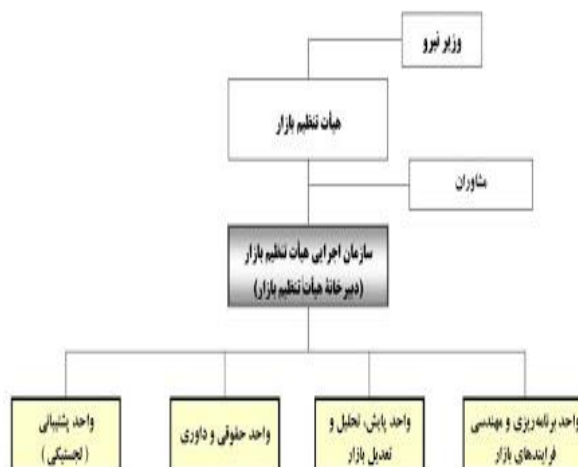
همکاران این شماره : آقای محمدرضا گل‌ساز شیرازی (۲۲۱۵) خانم الهام

ضرغامیان (۲۲۵۹).

کشور" موضوع ابلاغیه ۱۰۰/۲۰/۳۲۲۵۱ مورخ

۸۴/۵/۲۵

- ✓ تدوین و ابلاغ رویه‌های اجرایی
- ✓ صدور، تمدید، تعلیق و ابطال پروانه شرکت در بازار برق
- ✓ تدوین شاخص‌های کارآمدی بازار و نظارت بر عملکرد بازار و مرکز و گردش سالم و کارآمد بازار برق
- ✓ تدوین و پیشنهاد اصلاح و یا تکمیل مفاد آیین‌نامه فوق الذکر.

بازار برق فارس

در ادامه معرفی پروژه‌ها و فعالیتهای دفتر بازار برق فارس، در این شماره به شرح پروژه‌های رفع مغایرت قرائت داده‌های مشترکین صنعتی پرداخته می‌شود.

با توجه به مغایرت‌های دیده‌شده بین مقادیر ثبت‌شده در کنتورهای بازار برق و میترهای امور مشترکین، پروژه‌ای با عنوان "رفع مغایرت بین مقادیر کنتور بازار برق و میترهای امور مشترکین" توسط دفتر بازار برق تعریف گردید. هدف از اجرای این پروژه نخست پیدا کردن علل این اختلاف، پس از آن رفع ایرادات و در نهایت رسیدن به مقادیر اندازه‌گیری شده واقعی و تقریباً یکسان بود.